

Κριτική του βιβλίου "Μόνο τα μάτια μένουν" Μαρία Ρουσάκη, εκδόσεις Ψυχογιός

Η γραφή της κας Ρουσάκη έχει εισπράξει τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια διθυραμβικές κριτικές και βραβεία, καθώς καταφέρνει κάθε παιδικό και εφηβικό της συγγραφικό δημιούργημα να μαγνητίζει τους μικρούς αναγνώστες, ν' απελευθερώνει τη φαντασία τους και να τους διοχετεύει μηνύματα και αξίες σημαντικά για τη ζωή τους. Ως μητέρα και εκπαιδευτικός έχω γνωρίσει το έργο της και έχω ταξιδέψει μέσα από τα υπέροχα κείμενά της. Η χαρά μου λοιπόν ήταν τεράστια, όταν φέτος το καλοκαίρι ανακάλυψα πως η συγγραφέας έκανε το πρώτο της βήμα στην λογοτεχνία ενηλίκων, με το πόνημα της "Μόνο τα μάτια μένουν". Καταδύθηκα στην ιστορία που αποτύπωσε με τη χαρακτηριστική της γλαφυρότητα και γοητεύτηκα από την ικανότητά της να προσαρμόσει τον πλούσιο και συγκροτημένο λόγο της στο νέο αναγνωστικό της κοινό. Η γνωριμία μου με την οικογένεια Καλαμάνου και η περιπλάνησή μου στις ομορφιές της Μεσσηνίας, στα σοκάκια της Θεσσαλονίκης και στους απέραντους δρόμους της Αστόρια, με πλημμύρισαν εικόνες και έντονα συναισθήματα και ταυτόχρονα με οδήγησαν σε μια αλλιώτικη λύτρωση ...

[ΚΛΙΚ για να διαβάσετε την υπόθεση](#)

Τέλη του 1920 και η Ελλάδα ζει στο ρυθμό των Βουλευτικών εκλογών. Την ίδια χρονιά στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ψηφίζεται η δέκατη ένατη τροπολογία του Συντάγματος, με την οποία οι γυναίκες αποκτούν το πολυπόθητο δικαίωμα ψήφου. Και στην Αφροδίσια της Μεσσηνίας εκείνη τη χρονιά έρχεται στη ζωή ο Περικλής, ο γιος της Λεμονιάς και του Τζανέτου Καλαμάνου. Η γέννα του θα αποδειχθεί επεισοδιακή και θα στιγματίσει την καρδιά της μάνας του. Η λατρεία όμως της κουριάδας της, της γλυκιάς Χρυσανθούλας, θα επουλώσει τις πληγές της και θα την ηρεμήσει. Το μικρό αγόρι δέχεται ακόρταγα τα χάδια και τις αγκαλιές όλων ... μέχρι τη μέρα που φεύγει για το πανηγύρι του Αγίου Χαραλάμπους. Εκείνη η μέρα θα πέσει βάρια, σαν ταφόπλακα στην παιδική του ψυχή και θα αλλάξει για πάντα τη ρότα της ζωής του. Η οικογένεια του αλλάζει άρδην και εκείνος δέχεται τις συνέπειες αμίλητος και χωρίς να βαρυκομά. Ωριμάζει απότομα, μα με την εξυπνάδα και την εργατικότητά του, θα καταφέρει να γλυκάνει την καρδιά του πατέρα του. Και ένα ζεγάρι μάτια και μια μελωδική φωνή θα βάλει φωτιά στα όνειρά του. Όμως ο πόλεμος του 1940 θα προκαλέσει νέες αναταράξεις. Μέσα σε μία στιγμή θα βρεθεί στη Θεσσαλονίκη, θα ζήσει τη βιαιότητα των καταστάσεων εκεί και θα δεθεί με την όμορφη Αλιάννα. Αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο και μετά από μια τυχαία ανακάλυψη, θα ταξιδέψει για την Αμερική. Στην Αστόρια θα συναντήσει το παρελθόν του και την τύχη του. Και εκείνα τα μάτια ... που θα φέρουν τα πάνω κάτω στην ήδη φουρτουμισμένη θάλασσα της ζωής του ...

Ένα ατελείωτο παιχνίδι αντιθέσεων και διλημάτων... Αυτό ακριβώς είναι αυτό το εξαιρετικό μυθιστόρημα που σε διδάσκει, σε προβληματίζει, σε φέρνει αντιμέτωπο με τις επιλογές που ορίζουν το πεπρωμένο του καθενός. Συνεχώς ξεπηδούν από τις σελίδες του ερωτήματα για τον άνθρωπο, τον υλικό και πνευματικό του πλούτο, τις ανωμολόγητες επιθυμίες που κυβερνούν την καρδιά και παρασύρουν σε σκοτεινά μονοπάτια, την προβλέψιμη ζωή της σιγουριάς και της ρουτίνας απέναντι στο πάθος που ζωντανεύει κάθε κύτταρο του κορμιού. Η αισιοδοξία δίνει τη θέση της στην απογοήτευση και τον μαρασμό, η ήρεμη αγάπη στον έρωτα δίχως όρια, η πίστη στην απελπισία. Ένας ατέρμονος κύκλος που έχει εγκλωβίσει τον Περικλή, και τον προκαλεί ν' αναζητήσει το πεπρωμένο του και ν' αναμετρηθεί με τις δυνάμεις του, ψυχικές και σωματικές. Σε κάθε καθοριστική στιγμή της οικογένειας Καλαμάνου, η συγγραφέας παραθέτει γεγονότα που συντάραξαν ή διαμόρφωσαν τις μελλοντικές εξελίξεις στη χώρα μας και τον κόσμο, τονίζοντας με τον τρόπο αυτό την αλληγορία της ζωής, τις αντιφάσεις, την επανάληψη της Ιστορίας και την ανικανότητα του ανθρώπου να διδαχθεί από το χθες και να οικοδομήσει ένα πιο υγιές αύριο.

Η αφηγηματική ικανότητα της κας Ρουσάκη είναι απaráμμηλη και κυριολεκτικά καθηλώνει. Μεταφέρει την ομορφιά των τοπίων, τις μυρωδιές που αναδύονται από την πλούσια βλάστηση της Μεσσηνιακής γης, τις λαϊκές παραδόσεις και τα έθιμα, αλλά και την αγριότητα του πολέμου και τη δυστυχία που γεννά η ανέχεια και η πείνα. Συστήνει τους ήρωές της σιγά σιγά και σκιαγραφεί το χαρακτήρα τους, τις αδυναμίες και τα πάθη τους, τις ανάγκες της ψυχής τους και τις ελπίδες τους, δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις ώστε ο αναγνώστης να δεθεί συναισθηματικά μαζί τους, να νιώσει την ευτυχία τους, και να συμμεριστεί την απελπισία των πράξεών τους. Σ' αυτό το μυθιστόρημα δεν μπορείς να μείνεις αμέτοχος : συμπάσχεις, χάνεσαι στις σκέψεις των πρωταγωνιστών, αναπνέεις και ζεις μαζί τους, αγωνιάς για την έκβαση των καταστάσεων, και χωρίς να το αντιληφθείς αφουγκράζεσαι και τις δικές σου ανησυχίες ..

Συναισθήματα, εικόνες, σκέψεις, ενοχές, λάθη, γίνονται όλα ένα κουβάρι και μόνο όταν καταφέρεις να βρεις την άκρη του νήματος θα λυτρωθείς....

Κρητικού Καλλιόπη